

В посланні до народу підкреслюється тісний зв'язок з вірою батьків, які від століть проживали в горах Карпатах, а, проходячи через лихоліття, залишилися богобоязними та вірними синами Православної Церкви. Народ, який поручений еп. Адаму,— це головно лемки. Не всі ж вони висловлюють свою національну приналежність. Є між ними, особливо на Східній Лемківщині, лемки-українці.

Еп. Адам Дубець

На торжество уведення нового єпископа прибули всі єпископи Автокефальної Православної Церкви в Польщі та державні представники Польської Народної Республіки. Директор для не римо-католицьких релігій з Бюра для Церковних Справ Тадеуш Дузік підписав відбудову єпархії, як: «акт справедливости, вияв поблажливости й зусилля держави для своїх меншин».

Українська Католицька Церква в Польщі вістку про відбудову православної єпархії на землях Перемишля та Лемківщини прийняла з болем, не через те, що православні мають свою церковну одиницю, з її єпархом, але тому, що українці-католики зараз не мають ані одного свого єпископа, ані своєї окремої церковної структури, не тільки на згаданих землях, але й у цілій Польщі, де вони порозкидані. Українська Католицька Церква інтегрована в римо-католицьку Церкву під проводом кард. Глемпа. Греко-католики вже віддавна очікують від уряду ПНР та польської римо-католицької Церкви оформлення їх правного статусу. Чому ж не може держава ПНР керуватись «актом справедливости» супроти українців-католиків? Чому ж в душі християнської любови і екуменізму римо-католицький єпископат не може визнати українцям-католикам належної свободи та автономії? На запит між польським латинським єпископатом, чи іменувати греко-католицького єпископа для Польщі, то троє відповіли позитивно, а більше, як шістьдесят висловились негативно. З того виходить, що польський єпископат не хоче прийняти єпископа для українців-католиків, а своє становище оправдує важкими і дуже складними обставинами.

2 грудня 1983 р. ватиканський офіціоз «Осервато-

Михайло Димид

НОВИЙ ПРАВОСЛАВНИЙ ЄПИСКОП НА ПЕРЕМИШЛЬСЬКІЙ ЗЕМЛІ

Так, як подано в журналі «Глаубе ін дер цвайтен Вельт» з листопада 1983 р., що виходить у Швайцарії, в неділю 30 жовтня 1983 р. в місті Сянік, в Східних Бескидах, відбувся торжественний вхід Владика Адама на єпископський престіл відновленої православної перемишльської єпархії. Відновлення православної єпархії Перемишля, існуючої в роках 1591-1681, проголошено 6 вересня 1983 р. Називається вона тепер єпархією Перемишльсько-Новосондецькою.

Собор Єпископів Православної Церкви в Польщі, особливо останніми роками, турбувався за привернення перемишльського єпископста, яке перестало існувати 300 років тому, з хвилиною приєднання владики Перемишля до унії. Єпархом цієї нової, але в основах своїх старовинної єпархії став Владика Адам Дубець, дотеперішній єпископ Любліна. П'ять областей теперішньої південно-східної Польщі входять в єпархію: Перемишль, Жешув, Кросно, Тарнів, Новий Санч. Престольною церквою владики є храм міста Сянока. 23 жовтня 1983 р. на богослужбі Владика Адам прочитав в українській мові соборне послання владик Автокефальної Православної Церкви Польщі.

ре Романо» подав, що Іван Павло II призначив єпископа-помічника для латинського перемишльського владики Ігнаца Токарчука. Іменований є дотеперішній ректор латинської перемишльської семінарії отець канонік Стефан Москва; він носить титул титулярного єпископа Джіромонте.

Неабияке здивування! На перемишльській землі православний владики, кілька римо-католицьких; не стало тільки місця єпископові української католицької Церкви. Єпископський престол з собору Івана Хрестителя в Перемишлі викинули «католицькі» монахи Босі Кармеліти. Просили старі отці, щоб не розбивати престолу; просили католицьких єпископів в Польщі і навіть в Римі, щоб післати осиротілій надсянській землі владику. Таке саме прохання вніс Синод Української Католицької Церкви з Патріярхом Йосифом на чолі. Прохання лишались без відгуку.

Дуже цікаво, як з юридичного погляду хочеться призначити існуюче перемишльське греко-католицьке єпископство на забуття, для юридичної смерті. До того потрібно сто років необсадження престолу, а вже минуло сорок. Перемишльський єпископський престіл залишається порожнім і так, як виглядає, надалі не буде обсаджений.

Коли Патріярх Йосиф приїхав із заслання до Риму, призначив отця В.Гриника митрофорним протоієреєм, доручаючи йому рівночасно, як синкелу, обов'язки адміністратора Української Католицької Церкви в Польщі.

Український католицький єпископ

Перемишль. По смерті отця мітрата Гриника генеральним вікарієм Примаса Польщі, але не синкелом, став отець С.Дзюбина. Ставши на пості Примаса Польщі, архієпископ Й.Глемп призначив двох вікаріїв, але вже не з осідком у Перемишлі. Отець Й.Романик — протоігумен василіянської делегатури в Польщі, призначений вікарієм на північну Польщу, а отець І.Мартиняк — вікарієм для греко-католиків у південній частині країни.

Отець Романик, український священник, старається за ріст і розвиток василіянського чину.

Отець Мартиняк — довголітній священник, віддано працює для добра Української Католицької Церкви. Широко знаний у Вроцлавській єпархії, особисто знайомий з архієпископом Гульбіновичем, який в свою чергу приятель кард. Рубіна — префекта Конгрегації для Східніх Церков.

Це два кандидати на можливого єпископа для українців-католиків у Польщі, який би був екзархом Примаса Польщі для католиків греко-католицького обряду. Чи буде призначений один чи обидва, невідомо, хоч кружляють різні чутки, але певним є те, що Перемишль не буде ними обсаджений, бо Перемишль призначений для забуття.

Секретар Конгрегації для Східніх Церков — архієп. М.Марусин приготується до поїздки до Польщі, яка мала б відбутися цього року. Очевидно, що поїздка має відбутися з рамени тієї ж конгрегації і пов'язана з тими питаннями, які наполегливо собі ставлять східні християни в Польщі від довгих років і на які покищо немає відповіді.

«Мають рацію українці, коли протестують,— каже один італійський священник, який довгі роки працює для східніх християн,— коли такі речі діються. А після того, що говорити про єкуменізм? Це пусті слова!».

Згодом кардинал С.Вишинський призначив згаданого отця генеральним вікарієм Примаса Польщі для вірних греко-католицького обряду. Осідком адміністратора був княжий город